

LITERATURA

L'última veritat de Joan Margarit

El Liceu ret un homenatge pòstum al poeta en una nit de música, versos i amistat

Crònica

IGNASI ARAGAY
BARCELONA

Un títol així potser no li hauria agradat, a Joan Margarit, que refusava creure's en possessió de "la Veritat" i només la concebia "en minúscula, com el compromís de no mentir", com va recordar ahir, commogut, el seu amic i també poeta Luis García Montero en l'homenatge pòstum que li va dedicar el Gran Teatre del Liceu. Melòman, la música i la poesia eren les seves passions, les altres cases d'un Margarit que ahir s'hauria trobat, sí, com a casa, envoltat de cares i de músiques estimades.

De Beethoven a Gershwin, del romanticisme al jazz, entre amics, l'absència de Margarit va convertir-se per un vespre al coliseu barceloní en un eco íntim –la intimitat, tan reivindicada i estimada per ell, sinònim de llibertat–: els versos de l'últim llibre del poeta desaparegut el febrer passat, *Animal de bosc*, hi van ressonar i van emocionar.

Albert Guinovart va interpretar al piano el segon temps del concert núm. 5 del compositor alemany i Carles Margarit, fill del poeta i saxofonista, va fer-ho amb el *Summer time* del nord-americà. Va ser el preludi musical d'una nit a moltes veus que havia començat amb un diàleg a dues bandes entre Luis García Montero i el crític literari Jordi Gràcia, conduït per la directora de l'ARA, Esther Vera: "Hauria rigut de veure'ns aquí, oi?"

"Per a mi va ser una sort l'amistat amb en Joan, hi vaig trobar un còmplice, un mestre", va evocar García Montero, per a qui Joan Margarit, davant el seu final cert a causa del càncer, va saber "explicar la consciència de la mort com un acte d'amor a la vida sense caure en el patetisme ni en la cursileria, autèntics verins de la poesia". "Malgrat la remor de mort, *Animal de bosc* és un llibre fonamentalment vitalista, no és de ploramiques, de queixes, sinó de lucidesa i agraïment, fins i tot agraïment al dolor com a motor del coneixement", va afegir Gràcia.

De Serrat a Paco Ibáñez

Van ser els versos d'aquest poema definitiu, últim llegat del poeta, el que, amb l'*Adagio per a cordes* de Samuel Barber de fons amb Josep Pons a la batuta, van recitar Joan Manuel Serrat, Pere Rovira, Josep Cuní, Lola Josa, Josep Lluç, Josep M. Rodríguez, Marcel Riera, Irene Sáez i Paco Ibáñez. L'últim i essencial Margarit.

Tant l'amor que el va unir gairebé 60 anys amb Mariona Ribalta –als poemes, Raquel–, o amb els fills presents i absents, com el desig de viure fins al final i la lucidesa de veure com s'acostava van fer estremir el públic congregat al Liceu, que precisament la temporada 2020-21 havia nomenat Margarit poeta resident. Alhora sòlid, vital i delicat com la seva poesia, l'homenatge va seguir l'estructura del llibre i va fer-nos imaginar els ulls aquosos però la veu serena del poeta, el seu somriure franc i brusc, la ironia lliure i a voltes feréstega i el seu dolor sublimat sempre present per la pèrdua de les filles. "Me n'aniré estimant-vos / i alguna cosa meva intentarà

Joan Manuel Serrat va ser un dels amics de Joan Margarit que van recitar un dels poemes del seu llibre pòstum, *Animal de bosc*, ahir al Liceu.

A. BOFILL / LICEU

tornar", va tancar el recital Paco Ibáñez, amb el seu característic fil de veu trencada.

Si la poesia de Joan Margarit ens ensenya a fer front a la "intempèrie moral" quan tard o d'hora el dolor ens assalta, l'acte d'ahir, lluny d'una pluja nostàlgica, va ser una fugaç comunió de fortaleza lírica. Misteriosament feliços, conjurats contra l'oblit, el públic reunit al Liceu va vibrar de vida intel·ligent per celebrar la plenitud de l'absent, el seu "fonament profund", la seva llibertat com una forma d'amor. "Cadascú és casa seva / la que ha construït / i que al final es buida".